

VLIZ viert verjaardag

▲ *Het VLIZ streeft ernaar het onderzoeksschip 'De Zeeleeuw' en andere gemeenschappelijke onderzoeksapparatuur en -infrastructuur optimaal in te zetten. Zo draagt het instituut bij tot de (inter-)nationale planning, het beheer en het efficiënt gebruik van mariene onderzoeksinfrastructuur, op vraag van de onderzoeksgemeenschap.*

In 2009 viert het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) haar 10-jarig bestaan. In deze korte tijd groeide het uit tot een uniek dienstverlenend platform ter ondersteuning van de mariene wetenschappen in Vlaanderen. Het herbergt een van de mariene topdatacentra in de wereld, erkend voor zijn expertise inzake biologische databanken.

Sinds zijn ontstaan in 1999 is het Vlaams Instituut voor de Zee uitgegroeid tot hét coördinatie- en informatieplatform ter ondersteuning van het kustgebonden en zeewetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. Vanuit die rol fungeert het als internationaal aanspreekpunt. Het groeide zo uit tot een belangrijk knooppunt voor marien en kustgebonden onderzoek.

Zeespin in het web

In tegenstelling tot andere mariene instituten, heeft het VLIZ geen mandaat om zelf onderzoek te verrichten, met uitzondering van onderzoek en ontwikkelingen die specifiek aan het datacentrum zijn gekoppeld. Dit geeft het VLIZ een ongebonden en neutrale positie. Het kan een hele reeks wetenschapsondersteunende taken vrij aanbieden: het beheren van een datacen-

trum, het verlenen van logistieke steun aan onderzoekers, het beheren van een zeebibliotheek, coördineren en netwerken. De belangrijkste doelgroep is uiteraard de zeewetenschappelijke gemeenschap. Daarnaast biedt het VLIZ een gamma van zeegebonden informatie aan diverse doelgroepen: communicatie naar de pers en het grote publiek, actieve inbreng in het 'zeelukkig wetenschapspopularisering' en *last but not least* het aanleveren van

De InnovOcean site aan de Wandelaarkaai in Oostende

geaggregeerde gegevens en specifieke beleidsondersteunende informatie. Hiertoe sluit het VLIZ samenwerkingsovereenkomsten af met Vlaamse onderzoeksgroepen en administraties en integreert het zijn activiteiten in nationale en internationale netwerken.

Het VLIZ wordt aangestuurd door een raad van bestuur – voorgezeten door de gouverneur van West-Vlaanderen – samengesteld uit veertien leden, aangevuld door de Vlaamse Regering en de Provincie West-Vlaanderen. Daarnaast is er een Wetenschappelijke Commissie, die het multidisciplinaire en interuniversitaire karakter van het VLIZ weerspiegelt. Ook vertegenwoordigers van de Vlaamse en federale overheid zetelen hierin. Vertegenwoordigers van andere instellingen en onderzoeksdisciplines kunnen tot de Wetenschappelijke Commissie toegelaten worden. Het VLIZ realiseerde in 2008 een omzet van 4,7 miljoen euro. Naast de subsidies van beide voogdijoverheden, slaagt het erin om aanzienlijke externe financiering aan te trekken.

Zeewetenschappen ondersteund

De missie van het VLIZ is het ondersteunen van de zeewetenschappen. Het streeft naar de realisatie van vier strategische doelstellingen. Het VLIZ wil het Vlaamse zeewetenschappelijk onderzoek en zijn internationale uitstraling bevorderen; op zeewetenschappelijk gebied fungeren als internationaal aanspreekpunt; de visibiliteit van het Vlaamse zeewetenschappelijk onderzoek bij het grote publiek bevorderen; en het wil – gevraagd en ongevraagd – wetenschappelijke informatie aanleveren aan beleidsverantwoordelijken, zodat zij deze kunnen gebruiken in hun beleidsvorming omtrent mariene aangelegenheden.

Datanetwerk troef

Om deze doelstellingen te realiseren, onderneemt het VLIZ uiteenlopende activiteiten. Centraal daarin staat het Vlaams Marien Data- en Informatiecentrum (VMDC). Dit brengt gegevens bijeen, implementeert internationale standaarden en verdeelt data naar binnen- en buitenland. Zowel externe als eigen data worden er verzameld, op kwaliteit gecontroleerd, verwerkt en toegankelijk gemaakt. Een belangrijk datasysteem is het 'Integrated Marine Information System', met informatie over personen (>17000), instituten

(>7350), projecten (> 2200) en publicaties (>120.000). Het VLIZ-datacentrum is geïntegreerd in zowel Europese netwerken – zoals MarinERA, MarBEF, de ESF Marine Board en EUROBIS – als in wereldwijde netwerken, zoals WoRMS, GBIF en IODE van UNESCO. Het VMDC draagt bij tot het ontwikkelen van internationale standaarden voor het beheren en uitwisselen van gegevens en informatie. Het VLIZ heeft zich toegelegd op biologische data. Zo zijn al meer dan 180.000 van de 240.000 gekende mariene soorten volledig gedocumenteerd in de 'World Register of Marine Species (WoRMS)' opgenomen.

Over Planeet Zee

Het VLIZ brengt mariene expertise in Vlaanderen in kaart en reikt deze aan in binnen- en buitenland. Door het aanbieden van een discussieplatform, het organiseren van bijeenkomsten, congressen en vergaderingen en het uitgeven van publicaties bevordert het VLIZ de netwerking tussen de mariene wetenschappers onderling en met een brede waaier van belanghebbenden. Door haar biblio- en mediatheekactiviteiten bouwde het VLIZ trouwens een unieke collectie op van zeewetenschappelijke en kustgebonden literatuur (incl. grijze literatuur zoals rapporten en thesissen) en multimedia. Naast het actief promoten van Vlaams marien wetenschappelijk onderzoek bij het bredere publiek legde het VLIZ zich ook toe op het ontwikkelen van educatieve pakketten, vooral gericht op het middelbaar onderwijs. Met het pilootproject 'Planeet Zee' betreft het VLIZ wetenschappers op interactieve manier bij het opwekken van interesse voor de zee bij leerlingen van het middelbaar onderwijs. Het instituut beheert ook een informatie-loket dat objectieve wetenschappelijke informatie verstrekt.

Het VLIZ is erin geslaagd om in tien jaar tijd Vlaanderen op de internationale kaart te zetten. Haar expertise wordt wereldwijd erkend. In de komende tien jaar wil het instituut haar activiteiten verder versterken en – als gerenommeerd centrum – haar diensten ook aan de Europese en wereldwijde mariene onderzoeksgemeenschap aanbieden.

Rudy Herman,
Afdeling Onderzoek

▲ 'Planeet Zee': de winnende klas gaat mee aan boord van de Zeeleeuw en ervaart een week lang wat zeewetenschappelijk onderzoek inhoudt.

▲ De uitgebreide databank van het VLIZ kan je online raadplegen via www.vliz.be/imis.

▲ De jongerencontactdag brengt jonge wetenschappers uit België, Frankrijk en Nederland samen.

▲ Het onderzoeksschip De Zeeleeuw, De Zeekat en enkele Vlaamse zeeonderzoekers aan het werk in de Westerschelde.

